

HULLU PIERROT

Jean-Luc Godard

Pierrot le fou, Ranska, 1965, 110 min, K16

Tämän vuoden IhmeFilmi-sarja käsittelee vierautta ja sen kohtaamista. Ne ovat aina kuuluneet elokuvien suosituimpiin aiheisiin. Ranskalaisen **Jean-Luc Godardin** (s. 1930) ohjaama **Hullu Pierrot** antaa katsojalle

mahdollisuuden kokea myös tilanne, jossa itse elokuva tuntuu vieraalta ja oudolta. Kuinka suhtaudumme siihen, että itse teos on kummallinen ja rikkoo katsojan odotukset?

Näemme elämämme aikana valtavan määrän elokuvia ja televisio-ohjelmia, mutta suurin on niistä edustaa niin sanottua valtavirtaa. Nämä kaupalliset elokuvat ovat monesti enemmän tuotteita kuin teoksia, vaikka monet laadukkaita ovatkin.

Godard on uudistaja. Hän ei tyydy tekemään elokuvia vanhan kaavan mukaan, vaan on koko uransa ajan venyttänyt taidemuodon rajoja. Hän oli niin sanotun ranskalaisen *uuden aallon* (la nouvelle vague) keskeinen ohjaaja yhdessä **François Truffaut'n** kanssa.

Hullu Pierrot on arvoitus – tarkemmin sanoen syvälinen, iloinen ja leikkisä arvoitus. Jo alkukohtaus, jossa päähenkilö lukee kylvyssä lapselle esseitä Velasquezin taiteesta, on eräänlainen vitsi: se kysyy kieli poskessa, saako kaavoja rikkoa ja pitääkö kaikkeen suhtautua vakavasti.

Hullun Pierrot saattaa hetkittäin tuntua periranskalaiselta taide-elokuvalta, mutta samaan aikaan siinä on elementtejä muun muassa mainoksista,

runoudesta, musikaaleista, sarjakuvista, politiikasta, tragediasta, komediasta ja road-elokuvista. Elokuva ei ota itseään vakavasti, mutta se on vakava yritys pohtia sitä, mitä elokuva oikeastaan on tai voi olla.

Oma suosikkikohtaukseni on elokuvan alussa, kun keskiluokkaiset pariskunnat keskustelevat juhliissa latelemalla latteita mainoslauseita. Kyse on koomisesta poliittisesta kannanotosta. Samassa kohtauksessa yhdysvaltalaiselta toimintaelokuvien ohjaajalta Samuel Fullerilta kysytään, mitä elokuva oikeastaan on. Hänen vastauksensa kuuluu näin:

”Elokuva on kuin taistelukenttä. Siinä on rakkautta, vihaa, toimintaa, väkivaltaa ja kuolemaa. Sanalla sanoen: tunteita.”

Fullerin repliikki tiivistää Hullun Pierron'n ja koko elokuvataiteen ytimen. Katsoja peilaa teoksen edessä omia tunteitaan. Tunteet ovat keskeinen syy siihen, miksi haluamme istua pimeässä elokuvateatterissa tai olohuoneen sohvalla ja kokea kärjistettyjä tunteita – omiamme ja muiden. Myös Hullu Pierrot on täynnä tunteita, tosin hieman hämmentävässä paketissa.

Godard on työskennellyt vuosikymmenten ajan elokuvan keinoja kokeillen ja kerrontaa kehittäen. Suurin osa hänen elokuvistaan ei ole ollut kaupallisia menestyksiä, vaikka asiantuntijat niitä arvostavatkin. Niinpä Godard on joidenkin mielestä jäänyt marginaaliin, merkityksettömäksi elokuvahistorian alaviitteeksi.

Todellisuudessa Godardin merkitystä ei voi liioitella. Hän on todistanut, että elokuva ei ole kehityksensä lopussa, vaan taide voi aina löytää uusia ilmaisutapoja. Hänen kummalliset, leikkisät, kokeelliset ja häkellyttävät elokuvansa ovat antaneet kaikille elokuvantekijöille luvan olla luovia ja rikkoa rajoja. Kokonaan eri asia on, haluavatko ja uskaltavatko muut tehdä niin.

Antti Pentikäinen

POHDITTAVAKSI

- Miltä Hullun Pierrot'n katsominen tuntui? Poikkesiko katsomiskokemus jotenkin totutusta? Miten ja miksi? Miten määrittelisitte elokuvan genren eli lajityypin? Onko määrittelemine helppoa?
- Kirjoittakaa takakansiteksti Hullua Pierrot'n julkaisua varten. Miten elokuvan olemuksen voisi tiivistää alle sataan sanaan?
- Pohtikaa, miten Hullun Pierrot'n kieli poikkeaa valtavirtaelokuvasta. Mikäli mahdollista, katsokaa pätkä jostakin viihde-elokuvasta. Millaisia kerronnallisia elementtejä Pierrot' ssa on, jotka eivät olisi mahdollisia suurelle yleisölle suunnatussa elokuvassa?
- Miten Godard käytti elokuvassa värejä? Listatkaa esimerkkejä kiinnostavista värikokeiluista. Miten ne vaikuttivat katsomiseen? Keksittekö kaikille jonkin selkeän merkityksen?
- Voiko Hullu Pierrot -elokuvaa tulkita poliittisesti? Miten? Perustelkaa kantanne.
- Tutkikaa Hullun Pierrot'n kerronnan kokeilevuutta käytännössä. Suunnitelkaa lyhyt kohtaus, joka on helppo kuvata. Esimerkiksi keskustelukohtaus koulun ruokalassa on sopiva. Kirjoittakaa tarvittaessa käsikirjoitus. Jakautukaa sitten kahteen ryhmään. Ensimmäinen ryhmä toteuttaa kohtauksen sellaisella tavalla, johon olemme tottuneet. Toinen ryhmä antaa kohtaukselle Godard-käsittelyn: käsikirjoitus on vain lähtökohta, ja kohtaukseen voi lisätä mitä tahansa elementtejä. Olkaa luovia! Kun kohtaukset ovat valmiita, katsokaa ne ja pohtikaa niiden eroja.
- Tiedonhakutehtävä: Etsikää tietoja 1950- ja 60-lukujen taitteesta alkaneesta ranskalaisen elokuvan uudesta aallosta. Jakakaa aihe ryhmän kesken niin, että tärkeimmät ohjaajat, uuden aallon elokuvien kieli sekä vaikutus nykyelokuvaan tulevat käsitellyiksi. Käyttäkää paljon esimerkkejä, myös videoklippejä.
- Suunnitelkaa road movie eli tie-elokuva, jonka keskeinen teema on karkaaminen. Ottakaa lähtökohdaksi Hullun Pierrot'n rakenne: päähenkilö irrottautuu tylsästä arjestaan ja lähtee kohti tuntematonta. Sijoittakaa elokuvan alku omalle paikkakunnallenne. Työskennelkää yksin tai pareittain, sillä tarinan tekeminen isossa ryhmässä voi olla hankalaa. Kirjoittakaa tarinastanne synopsis, josta käyvät ilmi tärkeimmät henkilöt, tapahtumat sekä elokuvan tyyli. Jakakaa tarinat koko ryhmän kesken. Millaisia asioita kannattaa käsitellä road-elokuvissa?